

Metode ved opgørelse af lærepladsstatistikken

Generelt om datakilder i lærepladsstatistikken

Lærepladsstatistikken er udarbejdet på baggrund af de registreringer, som erhvervs-skolerne har foretaget i deres administrative systemer. Oplysninger om lærepladser stammer fra 2022 og frem fra lærepladsen.dk og EUD-indberetningen til datavarehuset. Tidligere blev oplysninger om uddannelsesaftaler, skoleoplæring mv., registreret i EASY-P. EASY-P blev lukket for registreringer d. 31. maj 2023, hvorefter alle registreringer foretages på Lærepladsen.dk. Der er derfor et niveauskifte fra 2022 og frem, da bl.a. oplæring i udlandet som noget nyt indgår i statistikken¹. Registrene bliver løbende opdateret, og det må forventes at niveauet for ændringer, er lidt større end normalt i de kommende måneder grundet overgangen til det nye system, hvilket kan påvirke opgørelserne senere².

Uddannelsesaftaler, skoleoplæring og uddannelser uden virksomhedsoplæring

Erhvervsuddannelserne er vekseluddannelser. Det betyder, at eleverne veksler mellem ophold på skole og i virksomhed. Hovedparten af uddannelsen foregår typisk i en oplæringsvirksomhed, hvor eleven søger og indgår en uddannelsesaftale – det vil sige en læreplads. Det er elevernes uddannelsesaftaler, der er udgangspunktet ved opgørelse af lærepladssituationen.

Der findes forskellige varianter af *uddannelsesaftaler*:

- *Ordinære uddannelsesaftaler*, som er den mest almindelige form for uddannelsesaftale. Her har eleven indgået en aftale med mester, der omfatter hele hovedforløbet.

¹ I den nye datakilde Lærepladsen.dk er datastrukturen ændret fundamentalt. Det er bl.a. blevet nemmere for skolerne at registrere en tillægsaftale, da brugerne ved oprettelse af tillægsaftalen blot vælger en begrundelse for, at en allerede eksisterende aftale ændres fx "ændret periode", "ændret ejerforhold", hvor de tidligere i nogle tilfælde skulle angive en kode. Det betyder, at der kan være flere lærepladsaftaler, som i den nye kilde tælles korrekt som tillægsaftaler frem for ordinære aftaler.

² Tallene er foreløbige og skal tages med det forbehold, at registrene løbende opdateres. Erfaringen er, at der for tilgangen af uddannelsesaftaler er tale om et begrænset antal aftaler, der ikke er nået at blive rettidigt registreret. Dog er efterslæbet større i sommerferiemånederne. Vedrørende afbrudte aftaler viser erfaringen, at der kan gå lang tid fra ophøret og frem til, at skolerne får kendskab til dette og dermed kan registrere ophøret i de administrative systemer. Statistikken er opgjort på registreringer til og med den 15. i måneden efter opgørelsestidspunktet for data fra Lærepladsen.dk. Data fra EUD-indberetningen er opgjort umiddelbart efter opgørelsestidspunktet.

- *Korte uddannelsesaftaler* er en uddannelsesaftale, som kun gælder for en del af uddannelsen, nærmere bestemt for mindst én skoleperiode og mindst én oplæringsperiode i hovedforløbet.
- *Kombinationsaftaler*, der er en uddannelsesaftale mellem en elev og flere virksomheder.
- *Ny mesterlære aftaler* omfatter som udgangspunkt hele oplærings- og skoleforløbet, det vil sige både grund- og hovedforløb. Aftalerne behøver dog kun at omfatte den grundlæggende praktiske oplæring samt én skoleperiode og én oplæringsperiode i hovedforløbet.
- *Oplæring i udlandet*, der omfatter elever, som er i lære i udlandet

Ophæves uddannelsesaftalen, skal eleven indgå en *restuddannelsesaftale* med en ny virksomhed for at kunne færdiggøre sin uddannelse.

Hvis eleven ikke kan få en uddannelsesaftale, er *skoleoplæring* en mulighed, men det afhænger blandt andet af, om uddannelsen udbydes med skoleoplæring, og om eleven opfylder EMMA-kriterierne³.

Når eleven er i skoleoplæring, er der fortsat mulighed for at indgå en restuddannelsesaftale, hvorved skoleoplæringen ophører. Det er også muligt at indgå en *delaftale* med en virksomhed, mens eleven er i skoleoplæring. Endelig kan elever i skoleoplæring komme i *virksomhedsforlagt oplæring*. Ved virksomhedsforlagt oplæring gennemfører en virksomhed i en periode oplæring på skolens vegne og på skolens ansvar. Hvis en skoleoplæringselev under oplæringen i en virksomhed skal deltage i virksomhedens produktion, skal der indgås en delaftale.

Webintegrator er ikke en vekseluddannelse, som de øvrige erhvervsuddannelser (tidligere også Byggemontagetekniker og Sundhedsservicesekretær, som er nedlagt). Uddannelsen gennemføres udelukkende med skoleundervisning. Disse uddannelser benævnes *uddannelser uden oplæring i en virksomhed* i statistikken⁴.

Lærepladssøgende

Lærepladssøgende elever defineres som alle elever, der aktivt søger en læreplads⁵. Fra september 2019 inkluderes elever i skoleoplæring som en del af begrebet 'lærepladssøgende'.

Der findes tre nøgletal om lærepladssøgende i lærepladsstatistikken:

³ Eleven skal være Eget, Mobil geografisk, Mobil fagligt og Aktivt lærepladssøgende (EMMA) fra start af grundforløbets 2. del og under hele skoleoplæringsforløbet.

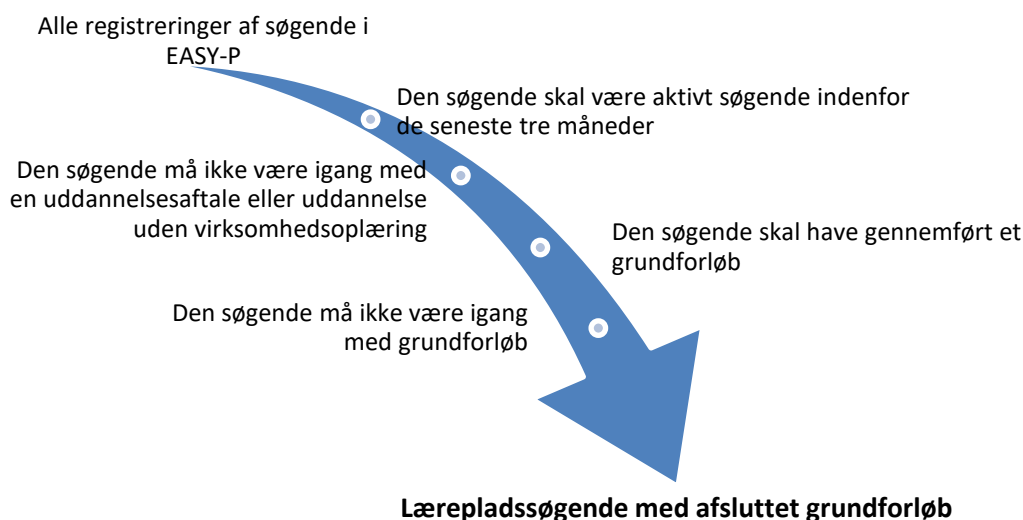
⁴ Disse uddannelser indgår ikke i første version af statistikken efter omlægning til Lærepladsen.dk. Det vil blive implementeret på et senere tidspunkt. Vi henviser i stedet til elevtal på hovedforløbet [her](#).

⁵ Der har været ændringer i definitionen af lærepladssøgende flere gange. I notater fra januar 2013 til september 2019, blev lærepladssøgende opgjort som elever, der søger læreplads og ikke er i gang med et hovedforløb.

- lærepladssøgende i alt
- heraf:
- lærepladssøgende med afsluttet grundforløb⁶
 - Lærepladssøgende i gang med grundforløbet

Lærepladssøgende med afsluttet grundforløb: har gennemført et grundforløb og er ikke i gang med et nyt grundforløb, en uddannelsesaftale, i skoleoplæring eller er i uddannelse uden virksomhedsoplæring. Derudover har de lærepladssøgende med afsluttet grundforløb bekræftet deres søgeønske inden for de seneste tre måneder eller er blevet lærepladssøgende inden for de seneste tre måneder.

Metoden bag opgørelsen af nøgletallet *Lærepladssøgende med afsluttet grundforløb* er illustreret i nedenstående figur:

Lærepladssøgende i alt: er ikke i uddannelsesaftale og har bekræftet deres søgeønske inden for de seneste tre måneder eller er blevet søgende inden for de seneste tre måneder.

Lærepladssøgende i alt består således af:

- lærepladssøgende med afsluttet grundforløb og
- lærepladssøgende elever, der er i gang med et grundforløb

⁶ Lærepladssøgende elever med afsluttet grundforløb dækker både over elever i skoleoplæring og elever, der har afsluttet grundforløbet, men ikke er i gang med en erhvervsuddannelse.

Elever, der er i gang med et grundforløb og søger læreplads, har fortsat mulighed for at finde en læreplads eller starte hovedforløbet i skoleoplæring på uddannelser, der udbydes med skoleoplæring.

Metoden bag opgørelsen af nøgletallet *Lærepladssøgende i alt* er illustreret i nedenstående figur:

For at synliggøre elevernes mulighed for at færdiggøre deres erhvervsuddannelse opdeles lærepladssøgende efter, om der søges læreplads på uddannelser, hvor skoleoplæring tilbydes som en mulighed eller på uddannelser, hvor skoleoplæring ikke tilbydes.

Der registreres på nuværende tidspunkt kun få lærepladssøgende til social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse.

I Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus på www.uddannelsesstatistik.dk, findes opgørelser af *lærepladssøgende i alt*, *lærepladssøgende med afsluttet grundforløb og elever i skoleoplæring* tilbage til 2008⁷. Nøgletallene kan fordeles efter, om der søges læreplads på uddannelser, der bliver udbudt med eller uden skoleoplæring.

Tælleprincipper i lærepladsstatistikken

Indgåede aftaler

I lærepladsstatistikken opgøres indgåede aftaler:

- de seneste 3 måneder
- de seneste 12 måneder

⁷ Nøgletallet om lærepladssøgende er behæftet med usikkerhed fra juni 2023 og frem. STIL er i gang med en ekstra kontrol af lærepladssøgende og herunder at disse fortsat bliver registreret i EASY-P.

I Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus er det desuden muligt at opgøre indgåede aftaler i løbet af en periode fx måned, kvartal etc.

En og samme elev kan indgå mere end én aftale i en opgørelsesperiode. Eleven har dog kun én *igangværende* uddannelsesaftale ad gangen.

For korte aftaler medtælles kun den første korte aftale for eleven på uddannelsen på den modtagne dato. Ved skift af uddannelse tæller elevens efterfølgende korte aftale på den nye uddannelse igen med blandt de korte uddannelsesaftaler.

For ordinære kombinationsaftaler samt oplæring i udlandet (OPU) anvendes samme tællemetode som for korte aftaler.

Nytilgang til skoleoplæring

Begrebet nytilgang til skoleoplæring forstås på den måde, at eleven ikke tidligere har været i gang med skoleoplæring på den pågældende uddannelse⁸. Dvs. det er første tilgang, som tælles og der tælles på startdatoen for forløbet.

Tilgang til virksomhedsforlagt oplæring og delaftaler under skoleoplæring

Ved opgørelser af tilgangen til virksomhedsforlagt oplæringsforløb tælles alle oplæringsforløb, hvilket også er tilfældet for delaftaler under skoleoplæring samt virksomhedsforlagt oplæringsforløb i udlandet.

Bestandsopgørelser

I bestandsopgørelserne tæller hver elev kun en gang. Følgende bestande bliver opgjort ultimo hver måned i lærepladsstatistikken:

- igangværende aftaler
- elever i gang med uddannelser uden virksomhedsoplæring⁹
- elever i gang med skoleoplæring
- lærepladssøgende elever

Praktikårselever

Antal praktikårselever måles på baggrund af alle igangværende aftaler de seneste 12 måneder¹⁰.

En praktikårselev er en beregnet måleenhed for tid i oplæring i en virksomhed i løbet af et år. Det er rullende år og opgørelsen dækker derfor de seneste 12 måneder

⁸ Uddannelsen på baggrund af cøsaformåls-nummeret.

⁹ Der er fejl i nøgletallet uddannelser uden oplæring fra januar 2022 og frem, og dette kan derfor ikke anvendes. Dette tilrettes ved kommende opdateringer, men indtil da henvises til elevtal om elever på uddannelser uden oplæring på uddannelsesstatistik.dk.

¹⁰ Der er fejl i nøgletallet om praktikårselever, og dette kan derfor ikke anvendes. Der arbejdes på at rette dette ved en kommende opdatering.

og tilsvarende perioder tidligere. I opgørelsen tages der udelukkende hensyn til antallet af dage, som i alt er tilbragt i oplæring blandt alle oplæringsaftaler på uddannelsens hovedforløb.

Antallet af praktikårselever bliver beregnet som antallet af dage, alle elever har været i uddannelsesaftale i løbet af et år, divideret med antallet af dage i året. Én elev, som er i uddannelsesaftale hele året, og to elever, der hver især er i aftale i halvdelen af året, tæller begge som én praktikårselev.

Alle aftaler, både fuldførte, afbrudte og igangværende, indgår med den del, som ligger inden for de seneste 12 måneder. Aftaler, som løber over flere år, tæller med i hver af perioderne med det antal dage, som varigheden i perioden dækker over.

Social- og sundhedsuddannelsen samt den pædagogiske assistentuddannelse

Lærepladsstatistikken inkluderer fra 2010 aftaler for elever på social- og sundhedsuddannelsen og dele af den pædagogiske assistentuddannelse, som foregår på social- og sundhedsskolerne. Sammenlignes opgørelser af lærepladssituationen før og efter januar 2010, er det vigtigt at være opmærksom på dette.

Da indførelsen af de to uddannelser i lærepladsstatistikken baserer sig på en omfattende ændring i registreringen af elevernes aktiviteter på social- og sundhedsskoler, skal det understreges, at lærepladsstatistikens opgørelser for 2010 af aftaler på de to uddannelser er usikre. Aftaler på den del af den pædagogiske assistentuddannelse, som foregår på professionshøjskolerne, indgår ikke i fuldt omfang i 2010-2011. Erfaringsmæssigt foregår 25 procent af aktiviteten på denne uddannelse på professionshøjskolerne. Disse skoler er dog gradvist kommet med i lærepladsstatistikken.

Flexkombiaftaler

Muligheden for at indgå flexkombiaftaler ophørte ved udgangen af 2007. Nye flexkombiaftaler er derfor fra 2007 og frem talt med under korte aftaler, mens flexkombiaftaler, der allerede var indgået før 2007, fortsat er opgjort som igangværende flexkombiaftaler i årene efter 2007.

Offentliggørelse

Ud over tabellerne i månedsnotatet, offentliggør Børne- og Undervisningsministeriet detailstatistikker fordelt på alder¹¹, bopæl, brancher¹², herkomst, institutioner, køn, aftaletype, lærestedets beliggenhed, uddannelse, tid og virksomhedsform.

¹¹ Aldersdimensionen for igangværende aftaler viser alder på tilgangstidspunkt og ikke på bestandstidspunkt. Der arbejdes på at rette ved en kommende opdatering.

¹² Brancher mangler efter omlægning til den nye kilde Lærepladsen.dk, men vil blive indarbejdet medio 2024.

Detailstatistikkerne kan findes i datavarehuset på www.uddannelsesstatistik.dk, som tilgås via Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside eller følgende link:

<https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/22.aspx>